

Opprop: Forpliktelse til et forebyggingsforlik

Til partiene på Stortinget: Vi, undertegnede organisasjoner, ber dere stille dere bak et tverrpolitisk forebyggingsforlik som flytter norsk politikk i en ny og mer bærekraftig retning – fra behandling til forebygging.

Norge trenger en ny helsepolitikk – som forebygger, ikke bare behandler

I dag har Norge i praksis et sykevesen – ikke et helsevesen. Hele 97 % av helsekronene går til å reparere sykdom, mens bare 3 % brukes på å forebygge at folk blir syke. Samtidig vet vi at 9 av 10 dødsfall skyldes ikke-smittsomme sykdommer – sykdommer som i stor grad kan forebygges gjennom sunne livsvaner, godt nærmiljø, og tidlig innsats. Dette er ikke bærekraftig – verken for individet, arbeidslivet eller velferdsstaten.

Forebygging virker – og det lønner seg

[Forskning](#) viser at investeringer i forebyggende tiltak kan gi svært høy samfunnsøkonomisk avkastning – i enkelte tilfeller så mye som 14 kroner spart for hver krone som investeres.

Forebygging er ikke bare helsepolitikk – det er også utdanningspolitikk, arbeidslivspolitik, miljøpolitikk og økonomisk politikk. Likevel prioriteres det ikke: - Over halvparten av voksne i Norge lever med overvekt - Psykiske helseplager blant barn og unge øker - Psykiske lidelser og muskel- og skjelettplager står for over 60 % av sykefraværet - Antallet unge uføre har doblet seg på ti år Vi står i en stille folkehelsekrise. Den lar seg ikke løse med behandling alene.

Vi krever en tverrpolitisk forpliktelse – et forebyggingsforlik

Norge har forpliktet seg til FNs bærekraftsmål om å redusere for tidlige dødsfall fra ikke-smittsomme sykdommer med 33 % innen 2030. Men dagens politiske prioriteringer gjenspeiler ikke dette målet. Vi trenger en kursendring nå.

Vi ber partiene på Stortinget forplikte seg til følgende:

1. Øke investeringene i forebygging

- Sette et mål om at minst 1,5 % av statsbudsjettet skal gå til forebyggende og helsefremmende innsats innen 2030, på tvers av sektorer - Utvikle indikatorer og budsjetteringsverktøy som gjør det mulig å følge med på utviklingen

2. Integrere forebygging i hele helsetjenesten

- Gjøre forebygging og helsefremmende arbeid til en integrert del av fastlegeordningen, helsestasjoner, tannhelse og sykehus - Sikre bedre samarbeid mellom kommunal og spesialisert forebygging

3. Satse på strukturelle tiltak

- Bruke reguleringer, avgifter og støtteordninger for å fremme sunne valg og redusere risikofaktorer som tobakk, usunt kosthold, alkohol og stillesitting - Bedre luftkvalitet og tryggere nærmiljøer

4. Gjøre forebygging til en del av utdanning, arbeidsliv og eldreomsorg

- Prioritere psykisk og fysisk helse i barnehage, skole og arbeidsliv - Legge til rette for aktivitet, fellesskap og mestring gjennom hele livet

5. Sette mål og indikatorer for forebygging

- Etablere nasjonale indikatorer og mål for forebyggingsarbeidet, og følge opp på tvers av departement og forvaltningsnivå

Norge har ikke råd til å la være

Dette handler ikke bare om helse – det handler om fremtidens velferdssamfunn. Vi må handle nå for å sikre et bærekraftig og rettferdig Norge, der flere kan leve gode og friske liv. Vi, undertegnede organisasjoner, stiller oss bak dette oppropet og ber partiene på Stortinget inngå et forpliktende forebyggingsforlik.